

PROMULGACIÓ D'UNA ORDENANÇA FISCAL RELATIVA AL SERVEI DE RECOLLIDA, TRACTAMENT I ELIMINACIÓ DE RESIDUS MUNICIPALS A NIVELL DOMICILIARI

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en les fraccions *matèria orgànica, paper-cartró, envasos lleugers, vidre, resta i altres fraccions*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és de *fiscalitat*.

Justificació

El Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, mitjançant el qual s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, regula els diferents tributs disponibles per part dels ens locals. Aquesta Llei, a l'article 20, ofereix la possibilitat per part dels ens locals d'establir, entre d'altres, taxes per a la prestació de serveis públics de competència local dels quals se'n beneficiïn de mode particular els subjectes passius. Entre aquests serveis públics, d'acord amb l'article 20.4., es troba la recollida de residus sòlids urbans, tractament i eliminació dels mateixos.

D'entre les diverses opcions de què disposen els ens locals per tal de desenvolupar una política econòmica en el camp dels residus, les taxes d'escombraries són les que ofereixen majors possibilitats a l'hora d'incidir en la reducció i reciclatge dels residus generats en l'àmbit municipal, principalment per dos motius:

- Per mostrar que la gestió dels residus no és gratuïta.
- Per lligar el pagament amb el comportament del ciutadà vers la generació i gestió de residus.

Descripció

Els ens locals disposen de tot un seguit de figures dins de la seva política econòmica, essent les taxes un dels instruments més eficaços a l'hora d'adoptar vies més incentivadores i eficients de tributació en la gestió dels residus per part de la ciutadania i les activitats econòmiques. La Llei 8/1989, de 13 d'abril, sobre taxes i preus públics, defineix el concepte taxa com a un tribut el fet imposable del qual consisteix en la prestació de serveis o la realització d'activitats en règim de dret públic, que es refereixin, afectin o beneficiïn als subjectes passius. No obstant això, a diferència dels impostos, totes les taxes són d'establiment voluntari per part dels ens locals, els quals disposen d'una autonomia significativa a l'hora de definir quines taxes aplicar i en quins termes. La forma de concretar aquestes qüestions és a través de les Ordenances Fiscals, les quals han de ser aprovades obligatòriament a l'hora d'acordar la imposició dels tributs propis dels ens locals.

Les Ordenances Fiscals permeten a través de la seva configuració una relativa flexibilitat, existint una gran diversitat d'alternatives (quant a base imposable, quotes, grau de cobertura de costos, etc.). No obstant això, d'acord amb l'article 16 del Reial Decret Legislatiu 2/2004, les Ordenances Fiscals han d'especificar com a mínim:

- El fet imposable, el subjecte passiu, els responsables, les exempcions, reduccions i bonificacions, la base imposable i liquidable, el tipus de gravamen o la quota, el període impositiu i la meritació.
- Els règims de declaració i ingrés.
- Les dates d'aprovació i inici d'aplicació.

Seguidament, s'exposa breument les possibilitats que disposen els ens locals a nivell domiciliari per alguns dels conceptes mencionats anteriorment:

1. **Base imposable.** La base imposable de la taxa es pot dividir en diverses categories segons la forma en què s'articuli:

- **Fixa:** la taxa és un import fix per llar, no depenent de cap tipus de variable qualitativa ni quantitativa. És la pràctica més generalitzada, encara que, mitjançant una base fixa les llars amb una generació de residus menor estan subvencionant a les que generen més, sense crear incentius per a les bones pràctiques ambientals.
- **Variable qualitativa:** la base imposable s'articula mitjançant una variable qualitativa, com pot ser la tipologia de llar, situació o ocupació de l'habitatge.
- **Variable quantitativa discreta:** la base imposable s'articula mitjançant una variable quantificable restringida a uns valors determinats. En aquest cas, la variable de la qual depèn la base imposable respon a uns valors definits, com poden ser trams de consum d'aigua, categories de carrers preestablertes o trams de valors cadastrals.
- **Variable quantitativa contínua:** la base imposable s'articula mitjançant una variable quantificable no restringida. Aquesta variable no està condicionada i per tant s'estableix una relació directa. Alguns exemples poden ser el consum d'aigua, el valor cadastral o la generació efectiva de residus.

A continuació es descriuen les principals variables existents per tal d'ajustar la base imposable:

- **Consum d'aigua:** El consum d'aigua presenta una correlació positiva, tot i que feble, amb la generació de residus. Aquesta correlació es basa en el fet que el consum d'aigua està relacionat amb el nombre de persones que viuen en una llar i que ambdues depenen del nivell d'ingressos familiars. No obstant això, la correlació positiva entre consum d'aigua i renda no implica que aquesta base imposable sigui progressiva, ja que els increments de la renda no acostumen a coincidir amb els del consum d'aigua. És precisament el fet que no existeixi cap relació biunívoca entre el consum d'aigua i la generació de residus el que fa que aquesta base imposable sigui incapaç de generar incentiu entre els ciutadans per tal que avancin cap a la reducció i el reciclatge de residus. Addicionalment, l'ús del consum d'aigua per definir la taxa de residus pot comportar certs problemes de comprensió entre els ciutadans.
- **Nombre de residents per llar:** Aquesta es basa en l'argument que a mesura que augmenta el nombre de residents d'una llar, augmenta la generació de residus d'aquesta. Per tant, una possibilitat és que la taxa sigui proporcional al nombre

Fonts de finançament

La redacció de l'Ordenança Fiscal s'hauria de finançar a través de fonts propis de l'Ajuntament.

Indicador de seguiment

- Grau de cobertura de costos (unitats: %).
- Nombre de bonificacions de l'Ordenança Fiscal sol·licitades i/o concedides (unitats: nombre de bonificacions).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

Molts municipis ja disposen d'Ordenança Fiscal relativa a la recollida, tractament i eliminació de residus municipals a nivell domiciliari, les quals utilitzen diferents variables per tal d'ajustar la base imposable: nombre de residents a la llar (Terrassa: 215.121 habitants; Vallès Occidental), superfície de l'habitatge (Portbou: 1.170 habitants; Alt Empordà), valor cadastral (Olot: 34.000 habitants; Garrotxa), categoria dels carrers (Manresa: 74.752 habitants; Bages), generació de residus (Argentona: 12.051 habitants; Maresme).

Bibliografia d'interès

- Les taxes d'escombraries a Catalunya. Agència de Residus de Catalunya, 2011.

